

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Elfizetési árak

Melyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4.50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este
8 órakor.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.

TELEFON 208

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A téli fűtőanyag.

A tüzfűtőanyag már eddig is olyanok, hogy a középosztálynak alig van módjában félre a fűteni valót, a konyhához szükséges fűtőbeszerezni. Amikor a természet kegyelméből azon a gondon félig-meddig túl vagyunk, hogy kenyérünk lesz-e, amikor a huskérdeést is megoldottuk azzal a radikális módszerrel, hogy nem eszünk húst, új rémként áll előtűnk az az aggodalom, hogy a hideg ellen a lakásunkat, a családunkat, magunkat és fázós gyermekeinket meg fogjuk-e tudni védeni.

Még nem tudjuk, hogy lesz-e még egy téli háború. Az ország lakossága azonban föltétlenül téli háborúnak nézhet elébe s kérdés, hogy hányan lesznek az elesettjei a széljárta, fűtetlen szobáknak, a tüzelő nélkül maradt, barátságatlan lakásoknak. Hiszen akár hány munkás-család van, amely a keresetének feléből se tudná a mai tüzfűtőanyag mellett azt a tüzfűtő beszerezni, amelyre a késő őszi, téli és a kora tavasz hónapokban szüksége van.

A termelési költségek szaporodása, a munkáshiány és a készletek csökkenése nem indokolta a tüzfűtőanyagok azt a százpercentes, sőt annál is nagyobb emelkedését, amely bekövetkezett. Igaz, hogy ugyanígy volt minden más szükségleti cikk drágulásánál. De amint egyebekben is sor került a hatósági beavatkozásra, a tüzfűtőanyag is — végre — megindult a kormány ezen az uton.

Ősbe hajlik a nyár és csak egy-két hüvösebb este sejteti velünk a közelgő hidegebb időket. De a tüzfűtőanyag rendszabályozásának tényleg legfőbb ideje volt. Nemcsak azért,

hogy a spekuláció árját föltartoztassa. A fűtőanyagok bejelentése, megállapítása s ennek alapján a különféle minőségek és fajták legmagasabb árának megállapítása hosszú időt s kétségtelenül nagy munkát ad. Ennek a munkának pedig készen kell lenni arra az időre, amikor a tüzelőanyag beszerzése elodázhatatlanná válik.

Kétségtelennek tartjuk, hogy a tüzfűtő maximális árának megállapításánál, ha a régi jó idők árához nem is lehet visszatérni, a kormány kellő figyelemmel lesz az ország fogyasztóközön-

ségének heiztérére, egyéb drágulásoktól is sanyargatott állapotára. Még hathatósabb módja lenne a segítségnek, ha az állam, amely az ország legnagyobb erdőbirtokosa és egyik legnagyobb fatermelője, a maga készleteit nagy mennyiségben és közvetlenül a fogyasztóközönység között hozná forgalomba, olyan árak mellett, amelyeket a kevésbé vagyonosok is el tudnak viselni. Az államnak ezekben a nehéz időkben igazán nem lehet célja, hogy az üzemei a polgárok rovására jó mérleget mutassanak ki.

A világháború.

Az orosz seregek üldözése.

A megvert orosz sereg se-hogy sem tud helytállni. Kétségbeesett törekvése az egész vonalon kudarcot vall.

Az ellenség tegnap a Bugtól nyugatra az egész arcvonalon előkészített állásokban ismét megállott. A szövetségesek hadseregei támadott. Az oroszok ma reggel óta mindenütt visszavonultak.

Az olasz harc tér.

Dél nyugati arcvonalon általában fokozott harci tevékenység folyik. Tüzérségünk a görög grófságban néhány bombát lőtt San-Cansianóra, mire az ellenség a helységekből menekült. Cormosnál pedig szétgraszott egy nagy olasz tábornok. Az ellenségnek egy erőteljes támadását Redipulgi mellett tüzérségünk már csírájában elfojtotta. A görög hidfőt az olaszok mérsékelten ágyúzták.

Tölmeintől Krnig terjedő szakaszon tegnap erős tüzérségi előkészítés után jelentéktelen ellenséges erők támadást indítottak ellenünk, melyet visszautasítottunk. Flitsch területén és a karintiai arcvonalon ágyuharcok szintén nagyobb arányokat öltöttek, mint rendszeren. Éjjel az ellenség heve-

sen folytatta tüzelést a és Nagy-Palón, Freikofelen és Kis-Palón levő harcvonal ellen kis-Palón állásunk ellen éjfélkor intézett támadás teljesen összeomlott.

A tiroli határvidéken.

A tiroli határterületen visszautasítottunk több támadást, amelyeket az olaszok Kreuzbergtől nyugatra a Rotwend területén, a Bachertalban és a Dreizinnehüttelnél levő határállásaink ellen intéztek. Nehéz tüzérségünk lawaronei és folgariai fennsíkokról szemmel látható eredménnyel ágyúzta az ellenségnek a campomoloni és poraroi erődítményeit.

Hindenburg serege.

Hindenburg tábornagy hadserege és Below tábornok csapatai Kupisty vidékén az oroszokat északra visszavetette. 4 tisztest és 3450 főnyi legénységet elfogtak.

Kowno várából az oroszok kirohanását visszavertük, 1000 fogoly jutott a kezinkre. A támadó csapataink közelebb küzdötték magukat a várhoz.

Narev és a Bug között az oroszok tegnap emlelt vonalon makacsul ellenállottak a csapatainknak. Késő este kioroszakoltuk az átkelést.

Gallwitz hadserege

több mint 1000 oroszot fogott el. Gallwitz tábornok hadserege 3350 oroszot, köztük 14 tisztest ejtett foglyul és 10 géppuskát zsákmányolt. Nowogorjewsk körül a gyűrű egyre szűkül, valamennyi arcvonalon előbbre jutottunk, Lipót bajor herceg tábornagy hadserege ennek a hadseregnek előnyomolásával szemben az ellenség szintén makacs ellenállást fejtett ki, a nap folyamán sikerült az ellenség állását Losice mellett és a helységeitől északra, valamint a fele uton Losice Miendzierces között áttörni; az ellenség hátrál.

Woyrsch vezérezredes csapatai egymagukban augusztus 8 és 10 között 4000 oroszot, köztük 22 tisztest és kilenc géppuskát zsákmányoltak.

Mackensen

tábornagy hadserege ellen a megvert ellenség tegnap ismét szembe akart fordulni azon a vonalon, amelyen a Wladowától északra fekvő Rozankától kiindulva Slawacitól délkeletre, majd tovább Horodyszzen át Mindzirzeceig húzódik. Azonnal megindított támadásunk nyomása alatt az ellenség ma reggel óta folytatja a visszavonulást.

Gondoskodjunk a lisztzükségletéről.

A belügyminiszteri rendelet szerint a városnak idejében kell az ellátatlanok számára gabonáról, illetve lisztről gondoskodnia, mielőtt a városi hatóság felhívja ezeket, hogy igényüket aug. 22-én déli 12 óráig okvetlenül bejelentésük. Akik ezt elmulasztják, a város részéről leendő ellátásra csak úgy számíthatnak, ha a kellő határidőben jelentkezők kielégítése után a tartalékkészlet esetleg azt megengedi.

Bejelentő lapok — díjmentesen kaphatók a városház kapusánál s gabona és liszte egyaránt használhatóak. Igazolással nélkül bejelentő lapokat nem fogadnak el. Az igazolás a bejelentő személyazonosságára és a háztartást.

SÓVEGJÁRTO vaszonáruhaza, Barátok épülete.

Nagy választék

színes zephijrek, karton, schiffon és damastból. Különböző
vászna, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből.
Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracsövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

Egyes szám ára 4 fillér.

sában rendszerint élelmezettek számára vonatkozik.

A kitöltött bejelentő lapot a város házigazdája meg kell adni és arról elismervényt kérni. Az elismervény a legmondásabban megörözendő, mert a hatóság enélkül gabonát, lisztet ki nem ad.

A lisztre vonatkozó bejelentés ugyanolyan lapokon teendő meg, mint amelyek a gabona-szükséglet bejelentésére szolgálnak, azonban a felek a bejelentő lapra kötelesek följegyezni annak a lisztárútonak nevét s tüzetelenségét, akinél lisztjüket 1916. év folyamán beszerezni kívánják.

A rendelet szerint 1 méter-máza búzából 15 kg. finom tészalisztet, 25 kg. főző és 38 kg. kenyérliszt örölhető ki s így a város által kiszolgáltandó liszt-nél az egyes lisztnevek aránya is ehhez igazodik.

Akik a hatóság félrevezetése céljából bejelentő lapok utján gabona vagy lisztre igényt jelentenek be, noha ebbeli szükségletüket akár mint vevők egészben, vagy részben biztosították, az ellátandók közül töröltetnek s ellenük a rendőrség hatóságos eljárás megindítja.

Kréme de lactaine saját nemében páratlan hatású arcbőr-szépítő, finomított készítmény, ezen tekintéssel teljesen ártalmatlan, a bőrt egyszerű használat után bárszony-pu, hává teszi, pattanásokat, szeplőket-márvoltokat gyorsan elmulasztja. Kapható Szűcs Róbert Magyar Korona gyógyszerzetében Kossuth utca sarkán. Ára 1 kor. 20 fillér.

TÁRCA.

Nagy Péter cár.

(Vége.)

Péter az ellenségeivel szemben elért eredményekkel természetesen nem volt megelegedve. A fölöttébb harcot tovább folytatta, míg csak teljes sikert nem ért el. Életének következő korszaka folytonos, állandó harcokban telt el, emellett azonban nem hanyagolta el országnak belső ügyeit sem. Különösen trónjának, helyzetének megszilárdítása fektetett szívére. A sztreliceket már eltávolította utjából, azért most egy másik ellenfélre vetette ki halálját. Régóta nem tetszett neki az a félelmetesen nagy hatalom, mely a moszkvai patriarcha kezében összpontosult. A keleti nagy egyházszakadás óta az orosz egyház, a moszkvai és a konstantinápolyi patriarcha főhatósága alá tartozott, egészen 1588-ig. Ekkor Moszkva elszakadt Konstantinápolytól és teljesen önállósá lett. Ez időtől kezdve a moszkvai patriarcha hatalma, befolyása nagyon megerősödött, úgy, hogy maga a cár is érezte ennek a nagy hatalomnak a súlyát. Az orosz nép vezérlőit vallásosságá meg csak nagyobb súlyt kölcsönözött ennek a nagy hatalomnak és befolyásnak, így Péter valóban kemény fába vágta a fejszéjét, mikor ezzel a nagy hatalommal kezdte ki. A cár, ki maga is autokrata és sárnok volt, semmiképpen sem tűr-

Dunántul-falva építése.

A Tolnamegyei Takarékos és Hitelbank részvénytársaság felhívást intézett a dunántúli pénzüzetekhez és más dunántúli részvénytársaságokhoz, amelyben hazafas és áldozatkész közreműködésre hívja fel őket egy a Kárpátokban a haza védelmében elpusztult községnek temponnal, iskolával, kórházzal együtt újra való felépítése érdekében. Az intézet az iskola építési költségeit vállalja 3000 koronás adományával.

A felépítendő új kárpáti községnek a Dunántul nevet akarják adni.

A Dunántul kivételes szerencsés geográfiai elhelyezése teljesen megővta és megkímélte, ama rombolásoktól és borzalmaktól, amelyekkel a háború a közvetlen színterétől szolgáló vidékeket elhamvasztotta.

Mialatt hazánk északi határvédőnek lakossága inségben, nyomorban és rettegésben a háború minden iszonyatát élte át — ezalatt a Dunántul népe a házi tűzhely melegét és a békés polgári munka áldásait zavartalanul élvezhette. Kétszeres kötelességünk tehát azokon segíteni, akik éretünk önhíbjukon kívül annyit szenvedtek és annyit áldoztak.

A dunántúli pénzintézetek és egyéb részvénytársaságok adományából építsünk újra egy a Kárpátokban a haza védelmében elpusztult községet templommal,

iskolával, kórházakkal együtt és a hajléktalanokká vált családoknak emeljük otthont, építsünk új hajlékok. És ezen új község viselje a Dunántul nevet és a kárpáti bércek között lakó testvéreink előtt tolmácsolja és minden időben hirdesse a dombos Dunántul közönségének szerető együttműködését.

Egy-egy ház újrakiépítés 600 koronába kerül, azonban kisebb és zég is adható.

Hadi-menetrend.

Szombaton éjjel 12 órától a következő menetrend lépett életbe:

Budapestől—Prágerhofig a 238-as indul Budapest D. V. este 10 51 kor. Érkezik Székesfehérvárra reggel 4 óra 16 kor. Indul Székesfehérvárról reggel 5 óra 34 kor.

A 208-as személyvonat indul Budapestről reggel 4 óra 41 kor. Érkezik Székesfehérvárra délelőtt 11 óra 15 kor, indul 11 óra 34 kor.

Prágerhof—Budapest: 211-es indul Prágerhof reggel 6 óra 27 kor értezik Kanizsára d. u. 12 óra 52, indul Kanizsáról d. u. 2 óra 10 kor. Érkezik Székesfehérvárra éjjel 12 óra 35 kor. Indul Székesfehérvárról 1 óra 35 kor.

235-ös indul Prágerhofról este 8 óra 51-ór érkezik Kanizsára reggel 3 óra 16 kor. Indul Kanizsáról 4 óra 34 kor, érkezik Székesfehérvárra d. u. 2 óra 59 kor, indul Székesfehérvárról Budapest felé 4 óra 57 kor.

HIREK.

— Az új hadimenetrend miatt vidéki előfizetőink egyideig lapunkat megkésve fogják kapni, amelyért a kényszer körülmények miatt szíves elnézést kérünk.

— Tábori mise a vásártéren. A 17. honvédegyalozred menet-századainak vasárnap reggel a vásártéren tábori mise volt. A harcok vitézekhez *Bilkei* Ferenc felsővárosi plebános győnyörű beszédet intézett, amely mély hatást gyakorolt a mi derék katonáinkra.

— A husfélék maximális ára. Mint megírtuk, a husiparosokkal való tárgyalás a maximális árakra vonatkozólag nem vezetett eredményre. A husiparosok ugyanis kijelentették, hogy az előállatok árának folytonos emelkedése miatt még a mostani árak mellett sem maradhatnak, hanem a további áremelkedéshez lesznek kénytelenek folyamodni. A közéletmezesi bizottság hétfőn délután ez ügyben ülést tartott, amiről azonban csak a holnapi számban emlékeztethetünk meg.

— Hadifogságban. Paulovics Ferenc földbirtokos, a székesfehérvári 17. honvédegyalozred tartalékos zászlós olasz hadifogságba került. Hozzá tartozóktól értesítette, hogy egészséges.

— Kolera Erden. Jokits János érdi lakos, koleraanyag tünetei között hirtelen meghalt. A legelső rúbb intézkedést azonnal elrendelték. A bakteriológiai vizsgálat fogja megállapítani, hogy tényleg koleraeset volt-e?

hetett meg maga mellett olyan méltóságot, mely kezében még az élet-halál jogát is egyesítette, mely sokszor még az ő fényét is elhomályosította. Így bizonyára nagyon sérthette niaságát és gögjét a Virágvasárnapján divatos szertartás. A patriarcha ilyenkor egy fehér vászontakarós számár hátán ment a templomba, egyházi és világi méltóságokból álló menet élén, fején püspöksáveggel és három vagy négy rőf hosszú sokszínű ruhában, melynek uszályát egy sereg ifjú vitte, míg a cár födeleten fölvel lépdelt mellette, a számár kantáriját öltve karjára.

Amit Péter elhatározott, végre is hajtotta. Adrián patriarcha halála után egyszerűen megszűntette, jobban mondván nem föltölte be ezt a nagy méltóságot, hanem e helyett ő maga lett népének, országnak legfőbb papja, vagy ha úgy tessék papja. Ez a rendelkezése természetesen nagy felháborodást idézett elő mind a nép, mind a papság körében, Péter azonban milderre ügyet sem vett, haladt tovább is a maga útján.

Életének ezek az éveai a legmozgalmasabbak, de egyúttal a legproduktívabbak is. Bár a folytonos háborúra való készülődés nagyon sok idejét lekötötte, biradalma belső ügyeit azonban még sem hanyagolta el. 1702-ben (május 16) olyan munkába kezdett, melylyel egyedül is-halhatatlanná tette nevét. Miután a Keleti és Balti tengerpart nagy részét a svédektől elfoglalta, megvetette új szék-

városának alapjait. Ugyszólván semmiből egy hatalmas, fényes, ragyogó fővárost teremtett. Bár maga a természet is összeküzdött ellene a maga kietlenségével és pusztaságával, Péter akaratereje azonban minden akadályon diadalmaskodott: a Néva folyó deltájában felépítette pompás új szék-városát. Az egyiptomi fáraók monumentális alkotásai: a piramisok, a szfinxek mérhetők csak össze Péter életének művével. Száz és százezer rabszolga, szegény-muzsik áll a cár atyuska szavára munkába s fát, dolgozik, küzd a természet mostohaaság ellen s életével fizet közel százezer munkás 12 hónap alatt azért, mert a cár éppen ott akart fővárost, ahol az legalkalmatlanabb és akkor építette, mikor az legnehezebb volt. De talán éppen azért választotta azt a helyet, mert ott leküzdhetetlennek látszó akadályok toronyosultak előtte, mert mindig szerette a harcot, a küzdelmet, melyek csak még jobban edzették csodálatos akaraterejét. Ez Pétervár fölépült, harminczernyi házával, fényes, ragyogó templomával és pompás palotáival hogy örökre hirdesse még nevében is alkotójának vasenergáját és dicsőségét.

A nagy alkotó munkára következő évek csupa harcban teltek el. A döntő küzdelmet sem a cár, sem ellenfelei már nem odázhatták el. Össze kellett tehát mérni erejüket, hogy megtudhassák, ki az erősebb. Egész Európa érdeklődését magára irányító, hatalmas ará-

nyu, párbajszerű küzdelem volt kitérőben. Két hatalmas ellenfél állott szembe egymással: NII. Károly és Nagy Péter. Amaz csupa láng, lelkesedés, bátorság, emez hidegen számító taktikus, nagy-szerű politikus. E közé a két malomkö közé került Ágoston lengyel király és száz választó fejedelem: persze megörödlött, megsemmisült, összetört. A harc kezdetben változó szerencsével folyt, Péter azonban mindezek dacára is egymásután szerzi meg a svéd tengerpartokat. Egy Asztrachánba kiűtött lázadás elszólitotta ugyan egyenlőre a nagy harc színhelyéről, a küzdelem azonban mégis tovább folyt; Péter szövetségese, Ágoston lengyel király vívta élet-halálharcát Károly hadaival. De nem sokáig, mert állhatatlansága csakhamar a svéd király táborába vitte, kivel szerződésre is lépett. A visszatérő Péter, miután célját részben úgy is elérte, békét ajánlott Károlynak, aki azonban a nyugjott békejobb visszautasította, mivel ő Moszkvában akarta diktálni a békeföltételeket. Péter fölveszi az odadobott keztyűt, nem bocsátkozik azonban nyílt harcba, hanem lassan visszavonul, egyre beljebb. csalogatja ellenségét Oroszország szívébe. Közéjük mindent elpusztítanak az előrenyomuló ellenség előtt. Nagy Péter volt tehát annak a kiejelőbált haditaktikának a kieszője, mely Napoleon seregét is oly szomorú sorsra juttatta. Károly csakugyan belement a fölállított csapdába s ezzel megpecsételte sor-

— **A vörös vítez szobra.** Székesfehérvár lovagszobrát, amelyet Lyka Dóme pázmándi földbirtokos ajándékozott a városnak és a vármegyének, szeptember 8-án délelőtt 10 órakor fogják telelelni. A leleplezés fényes ünnepség keretében fog lefolyni, amelynek fénypontja dr. Prohászka Ottókar megyéspüspök ünnepi beszéde lesz.

— **Halálozás.** Somogyi József sárkeresztúri segédjegyző hosszas szenvedése és a szentségek gyakori felvétele után f. hó 15-én a Lujzaszsanatóriumban meghalt.

— **Az úttalajdonosok figyelme.** Azokat az ústököt, amelyeket a hivatalos rendelet hadicélokra lefoglalt, minden további felszólítás nélkül kötelesek a tulajdonosok átszolgáltatni.

— **A Fejérmegyei Napló újabb zászalai a harcfronton.** Megint két zászolt adtunk a vitéz tizenhetes honvédek harctérré induló menetszázadainak. A mi derék fiaink most már a Fejérmegyei Napló tizenegy zászalával küzdnek az édes magyar hazáért. A jó Isten segítse, oltalmazza őket.

— **Alap község a rokkant katonáért.** Nem a hiúság ápolása, hanem a szép példaadás kedvéért méltó, hogy Alap község áldozatkészségét a nyilvánosság számára is megörökítsük. — A rettenetes háború első évében a harcfront szelvedő társainkkal együttérző alapú nép nagyszabású adományokkal áldozott a hazaszeretet oltárára már több ízben. Most, hogy a rokkantak segélyezésére indult meg a keresztény szeretettel láthatott akció, a begyűlt összeg fényes tanúsága annak a hazafias kötelesség érzetnek, melyben a község kiűnt

sát. Büszke 80 ezer főnyi seregéből a nélkülözés, a hideg csak romokat hagyott, míg Péter se-rege teljesen érintetlen maradt. Pultavánál aztán (1709. június közepén) elérí Károlyt tragikus sorsa: serege megsemmisül, ő maga megsebesülten menekül a törökök oltalma alá. A törökökét ugyan meg egyszer sikerül Péter ellen felingerelnie; 200 főnyi török indult a cár hadai ellen. A szerencse a törököknek kedvez, Péter veszedelmes helyzetbe kerül, melyből egyedül Katalin carné okossága és erélyessége menti meg, egy békekötés árán.

A török hadjáratban kapott sebeket Péter igyekezett elfelejteni. Hatalmas hajóhadával megtámadja a Balti tengeren a svédek flottáját s azt teljesen elpusztítja. A svédek szárazföldi hatalma után így megy tönkre tengeri uralmuk is. Péter most már ura az összes balti tartományoknak, hajóhadával ura a tengeren; tervei, álmai tehát itt teljesen valóra váltak. A szerencsétlen török hadjárat, melyben különösen Azov elvesztése érintette kellemetlenül, sokáig fájó seb maradt. A Fekete-tenger elvesztését törekedett pótolni más-sal. Beleavatkozott a perzsa forradalomba, melynek sikeres leverése után megveti lábát a Káspii-tenger partján, így némileg kiküszöbölte a szenvedett csorbát.

Ez volt Péter utolsó hadjárata. Ezzel befejezi hódító politikáját, hogy aztán teljesen birodalma belső ügyeinek éljen.

Péter küzdelmes életében na-

és mindig az elsők között óhajtott lenni. A sokkancak javára adott 200 koronát. A gyűlésen ezen sikerében szép szerep jutott két alapúrinnök, névszerint özv. Puha Gáborné, szül. Kúncsay Aranka és Szabó Józsa büszke honleányoknak, akik fáradságot nem sajnálva a falu összes családait felkeresték, hogy őket szeretet-adományozásra buzdítsák. A fényes siker és segélyreszorultak halálja legyen jutalma nemes tevékenységüknek.

— **Katonai célra nem szabad borjut vágni.** Több ízben esfordul, hogy egyes katonai, illetve hadikórházi gazdasági hivatalok másfél—kétéves üszöborjukat vágatnak le. Miután ez az állatenyésztésnek kárára van, a honvédelmi miniszter megtiltotta az ilyen fiatal üszöborjuk vágatását.

— **Képesítéshez kötött ipar üzése özevgyi jogon.** Többször felmerült már az a vitás kérdés, vajjon az özevgye férjének iparát, ha az a képesítéshez kötött iparok közé tartozik, folytathatja-e tovább üzletvezető nélkül? E részen most irányadó lehet a kereskedelmi miniszternek azon rendelete, melylyl egy özevgyet, aki férjének iparát állandóan és megszakítás nélkül gyakorolta, feloldott a kirótt büntetés alól, mert az ipartörvény 40. §-a értelmében nem kötelezhető az özevgye arra, hogy elhunyt férje által gyakorolt, képesítéshez kötött iparának folytatása végett képesített üzletvezetőt jelentsen be.

— **Megitta a lisoformot.** Koleraeset fordult elő a vármegyék egyik községében, s az előjáróság elküldi a koléras házhoz a lisoformot, hogy fertőtlenítsenek. A gazduram tüstént nekiált a fertőtlenítésnek. Miután olyan szeszférlől volt szó, hát megitta a lisoformot. Csiklandozott, mart, égetett, egyébként azonban semmi baja sem történt.

gyon sok a fény, nagyon sok az árnyék. Egyik árnyék sem homályosítja el azonban ugy-alakját, mint a fiával szemben tanusított kegyetlen viselkedése. Ez az első feleségetől származott, ferde nevelésű hialemler kicsapongó, kegyetlen, állhatatlan, így méltán magára foraitja atya haragját. Péter nem szereti, sőt gyűlöli, szabadulni akar tőle — talán azért, hogy Katalin fiának biztosítsa a trónt. Alexei csakugyan megérdemli atya szigorú bánásmódját, nem méltó az uralkodásra, de azt megsem érdemelte meg, hogy a cár vad haragjában kimondatja reá a halálos ítéletet. A büntetés ugyan nem hajják rajta végre, mert a szerencsétlen herceg az ítélet kimondása után pár napra börtönében befejezi életét, Péter jellemén azonban ez a cselekedet örökre lemoshatatlan szégyenfolt maradt.

A hatalmas cár életéből is kevés van már hátra. Miután még Katalint nagy ünnepségek között carnéva koronáztatta, hosszas, kínos betegeskedés után meghalt 1725. január 28-án. Halálával az oroszok egyik legnagyobb uralkodója szállt sírba, ki Oroszországot naggyá, hatalmasra tette vasakaratával, belevezette a nyugati kultúrába, tengert szerzett neki s ezzel Európa számottevő országává tette. Kétségen kívül nagy ember volt, de rajta is beteljesedett a nagy emberek, a lángelmék közös sorsa: nagy volt ereyneiben, de nagy volt hibáiban is.

Dixi.

Vége.

— **Követéseméltó példák.** Iparosok, kereskedők egyaránt összefognak, hogy éretünk vérező véreink iránt fennálló adósságunknak legalább kamatait rójják le. A nép-ünnepléyre újabb a következő adományok folytak be: Weisz Antalné 10 drb. felhárkenyér, Csernai Vilmosné 5 kenyér, Fölkert Lajosné 10 kenyér és 200 zsemlye, Stermezky Imre 10 kenyér, 200 zsemlye, Fölkert József 10 kenyér, 300 sóskifli, Molnár Ferenc 10 kenyér, 500 zsemlye, Lukács Sándor 10 drb. csillagos bicska, Kovács Antal 50 drb. tombolatárgy, Braun növérek 500 drb. papiros szalvéta és 300 levelezőlap, Marschall Nándor a bejelentett szalámij felül 10 drb. párizsi kolbász, Emhecht Ferenc 10 kiló hus, Eckstein József 30 drb. tombolatárgy. Maróti Moretty Rezső festőművész 2 hangulatos tájképet, melyet a Kőbörg herceg birtokán készített vázlat után festett, adományozott. Löttke pécsi pezsgógyára 1 láda pezsgó.

— **A házbéradó elengedése a hadhivonulás miatt.** A hadállapot tartamát alatt a házbéradó törlése bármikor kérelmezhető, ha a ház tényleges birtokosa bérlőjének a házbért egészben, vagy részben végérvényesen elengedte. A pénzügyminiszter a bejelentés megtétele végett külön bejelentő mintát, Nyilatkozatmintát adott ki a háztuladonosok részére. Ezt a bejelentést és adatait a községi előjáróságnak kell igazolni a megtartott nyomozás alapján azzal, hogy a bérlő a hadhivonulást, illetve a hadállapot okozta keresetvesztést folytán bér-fizetése képtelenné vált és hogy a bértartozás tényleg fennáll, behajthatatlan és érte más olyan egyén, akitől behajtható lenne nem szavatol.

— **Kicsérölék az állami alkalmazásban lévő legénységet.** Tervebe van véve a polgári életben állami alkalmazásban lévő legénységi emberek közül azokat, akik hadi szolgálatra nem teljesen alkalmasak, de a mögöttes országrészekben ténylegesen szolgálnak, ki fogják cserélni olyan állami alkalmazottakkal, akik eddig nélkülözhetetlenség című fel voltak mentve, de hadiszolgálatra alkalmasak. E terv keresztülvítele céljából a hadi szolgálatra nem teljesen alkalmas, de jelenleg tényleges katonai szolgálatot teljesítő állami alkalmazottak összeírása már folyik s intézkedés már a legközelebbi napokban várható.

— **Tűz a Szarazrétén.** Vasárnap délután tűz volt a Szarazrétén. Antal Ferencnének két kazal szalmája égett el. A tűz a rendőri nyomozás szerint valószínűleg gyújtogatásból eredt.

— **A leégettékert.** A Tobak-utcai leégették részére Tar Józsefnének a következők adtak át adományokat: N. N. 30 K. N. N. 10 K. Debrényi István 2 K. Kostyelik József-né 10 K.

— **Lövésár.** Folyó hó 22-én a a vásártérten katonai lövésár lesz, amelyre a venni szándékozók figyelmét ezután is felhívják.

— **A Vöröskereszt javára.** A Kyburgi „kisrétet” című regény, amely Diabolo fordításában jelent meg, nem sokára könyvalakban is kapható lesz, amelynek fele jóvedelmét a szerző a Vöröskereszt javára adja.

LEVELESLÁDA.

Hadiutazás.

Tekintetes Szerkesztő Ur. Ön bizonyára még nem utazott hadi-módon, vagy mint hivatalosan mondják, hadimenetrenddel, mert különben bizonyára kegyed mon-dotta volna el mindazt, amint én panaszolok egy rémséges, keserves, meggyötört hadimenetrendes utazás után.

Szombaton éjjel született meg a hadimenetrend a déli vasuton. A hadimenetrend szerint fénykor indul a hadimenetrendes vonat Budapestre. A vonat pedig áll egy káváérlő masinából, vagy 30 mar-havagonból és 3—4 legalább száz esztendeje kiséletezett csak 3 osztályú bárkából.

A vonat csigát megszégyenítő lassusággal megy. Minden állomás egy-egy fél órát áll, a meg-állólhelyeknél azonban tovább kiul-gol mindenképp megállás nélkül.

Mint említettem, fél egykor indul ez a botrányos vonat, Budapestre. A fél egy alatt azonban jól elmul-t két órát kell érteni. És aztán el-kezd edöcgni és késő reggelre be-döcög Budapestre.

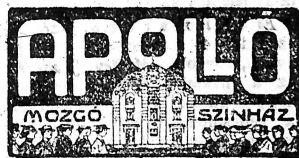
Szombaton éjjel követtem el azt a meggondolatlanúságot, hogy ezzel a hadivonattal utaztam. Egész éjjel híre hamvát se láttuk katonavonatoknak, semmit sem láttunk, mert sötét volt, még a bárkában is csak pislikolás volt. Ha belátnám, megérte-ném, hogy ennek hadimenetrend alatt így kell lenni, egy szót sem szólnék. Ez azonban egy megma-gyarzhatatlan intézkedés, amelyre a déli vasut sem igen tudna felvilá-gosítást adni. Vagy ha tud, hát ad-jon. Megköszönöm halásan. Kedves szerkesztő ur, maga jó ember, én magát nagyon szívelem és tisztelem, azért kérem, fel ne üljön hadi-menetrendes vonatra.

Egy hadimenetrendes éjjeli utazást végigszenvedett áldozat.

GÉPSZIJ legjobb minőségben kapható Langráf Gábor és Fia borkereskedésében Jókai-utca 8. Naponta postai széküldés. Telefon 100.

RIJMEI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
... (BARATOK ÉPÜLETE) ...

Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapypörköldé! Telefon 250.

Kedden, augusztus 17-én

A két barát

dráma 4 felvonásban.
Főszereplők **Otto Tressler** a bécsi Hofburgthater tagja és **Fern Andra**.

Kiegészítő műsor: Collico, (term.) Az új házvezetőnő, (vig.) Gyula, mint feltaláló, (humoros.)

Konviktusaink és Internátusaink élete.

Diák-Otthon.

(Folytatás.)

A helybeli Diák-Otthon megámtulajdon, de be van jelentve az állami és városi hatóságoknak. A Diák-Otthon tulajdonosa Dénes Andor, igazgatója dr. Pécsi Jenő főreáliskolai tanár, tanulmányi felügyelője pedig Vadász István. A gazdasági és anyagi ügyekben a tulajdonos; a tanítás és nevelés ügyében az igazgató az illetékes. A tanulmányi előrehaladás ellenőrzése, valamint a fegyelem és rend állandó fenntartása a prefektus kötelessége. Az Otthonban duktorendszer is van. A duktora a felsőbb osztályú jó előmenetelű és magaviseletű tanulók közül kerül ki s mint ilyen a prefektusnak a rend fenntartásában segítségére van.

Az Otthon nevelési iránya vallás-erkölcsi alapon hazafiás és modern szellemben történik. Fontos nevelési elv, hogy a növendékeket önállóságra neveljük. E célból kellő szabadságot is kap a növendék. A felsőbb osztályos tanulók kettesben a délutáni szabad idő alatt külön is elmehetnek sétálni, de fegyelmességek esetében ez az engedély hatályát veszti.

A növendékek tanulmányi előmenetelét az igazgató és tanulmányi felügyelő szigorú és lelkiismeretes felügyelete és ellenőrzése biztosítja. Minden növendék köteles naponta feladványairól s az iskolában történt feleleteiről beszámolni. Továbbá köteles a növendék a tanulásra szánt időben tanulmányait foglalkozni s ha valami nehézsége van, azonnal jelentkezni tartozik a prefektusnál, ki kellő utbaigazítást ad a növendékeknek.

A tanulók egészségére az intézet háziorvosa ügyel föl, ki hetenkint meglátogatja az intézetet s szükség esetén állandóan kezeli a növendéket.

A tíz havi ellátási díj 1200 koronába kerül. Az ellátási díj negyedrége a felvételnél fizetendő be. Az ellátási díj ellenében bőséges és egészséges kosztot kapnak a növendékek.

Az év folyamán 26 polgárista, 15 realista, 1 gimnázista és 5-bejáró realista növendéke volt az intézetnek.

P—p.

A Fejérmegyei Napló HADIPOSTÁJA

Pap Ferenc, született 1887-ben Székesfehérvárott, a 17. honvédelmi gyalogezred 10. századának közlegénye 1915. február 3-án a hivatalos jelentés szerint eltűnt.

Érdi János a 69. gyalogezred 3. százada, 4 szakaszának közlegényéről, továbbá Miskey Józsefről az a hivatalos jelentés érkezett, hogy a kutatás szerint ezideig sem a sebesültek, betegek, hiányzók, sem az elesettek között nem fordultak elő.

SZÍNHÁZ.

A két barát. Az Apolló Színház ma, kedden egy 4 felvonásra oszló 1400 méteres szenzációval lepi meg a közönséget. Egy szerelmi történet a darab meséje, melynek főszerepeit Otto Tressler a bécsi Hofburg-theater tagja és rendezője és Fern Andra a kiváló német színésznő játssza. Egy szép tájkép és két humoros kép egészíti ki a műsort. A helyi árák rendesek.

Hatósági figyelmeztetés.

Figyelmeztetjük a közönséget, hogy az esetben, ha a várostól buzára vagy lisztre igényt tart, el ne mulassza ebbeli igényének jövő vasárnap, azaz augusztus 22-én délig a városház nagytermében bejelentését; mert könnyen megtörténhet, hogy a később jelentkezőkről gondoskodni nem tudunk.

Figyelmeztjük arra is a közönséget, hogy tulzott aggodalomból ne ugorják be a maximális árakon felüli uzsora árakba, mert a fogyasztók vásárlási joga szeptember 15-én túl is kormányengedéllyel kiterjeszhető, tehát vásárlásra idő van s mert a maximális árakat meghaladó ár esetében nemcsak az eladó, de a vevő is büntetendő cselekményt követ el.

Városi hatóság.

1915. El. XIX. O. 12.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A székesfehérvári kir. törvényszék, kir. ügyészség és a kir. törvényszéki fogház, valamint a székesfehérvári kir. járásbírótság helyiségeinek fűtésére az 1916., 1917. és 1918. évekre szükséges évenként 958 köbméter esetleg a szükségeshez képest, a szállítandó mennyiségnek 10 százalékaival több, vagy kevesebb elsőrendű minőségű magyarországi terméstu hasáb cserje szállításának biztosítása céljából 1915. évi szeptember hó 30 napjának délelőtti 9 órájára a kir. törvényszék felülvizsgálati helyiségében (1. emelet 71. ajtó) tartandó nyilvános írásbeli verseny tárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtokat felhívom, hogy a szállításra vonatkozó pecsételt lezart borítékba elhelyeztet, ivenkint 1 K. bélyeggel ellátott ajánlatokat a kitűzött nap délelőtti 9 óráig a kir. törvényszék előkénél közvetlenül, vagy posta útján anynyival inkább adják be, mivel a későbbben érkezett, vagy szabálytalanul kiállított, avagy le nem pecsételt és sértetlen borítékba el nem helyezett ajánlatok figyelembe vételnél nem fognak.

A borítékra „Ajánlat a székesfehérvári kir. törvényszék, kir. ügyészség és kir. járásbírótság részére szükséges tűzifa szállítására” felirat alkalmazandó.

Vállalkozók tartoznak az egy évi szállítás árának 5 százalékat bánatpénz gyanánt készpénzben, vagy óvadékként értékpapírban, eme versenyárgyalási hirdetményre való hivatkozással, valamely kir. adóhivatalnál az ajánlat benyújtása előtt letenni, és az erről szóló nyugtát 40 fillér bélyeggel ellátva az ajánlatához csatolni. Emé bánatpénz, az ajánlat elfogadása esetén 10 százalékra lesz kiegészítendő. Készpénz, vagy értékpapír az ajánlatához nem csatolható. Távirai uton küldött ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az ajánlat tevők az ajánlatok beadására kitűzött határnaptól számított 30 napig kötvé maradnak ajánlatukhoz.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a székesfehérvári kir.

törvényszékkel üzleti összeköttetésben még nem állottak illetve előtte ismertelenek, tartoznak szállítóképességüket illetve megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamra bizonylatával igazolni.

A beérkezett ajánlatok között, az ajánlatot árakra tekintet nélkül való szabad választási jogot részemre fenntartom. — Egy ajánlattevőnek sincs követelési joga abban az irányban, hogy a szállítás egészben vagy részben neki ítéltessek oda és akár az eljárásra, akár az adó ítélsre vonatkozó határozmányok megsértéséből netán előállott kár (elmaradt haszon) megtérítését az ajánlattevők sem a hatóságtól, sem annak közegeitől nem követelhetik.

Általában eme szállításra vonatkozólag az 55800 K. M. 1907. sz. közszállítási szabályzatban foglalt s itt nem részletezett összes szabályok irányadóak és kötelezők.

A versenytárgyalásnál, illetve az ajánlatok felbontásánál ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A szóban forgó szállításra vonatkozó feltételek és ajánlat minta a székesfehérvári kir. törvényszék elnöki irodájában (1. emelet 71. ajtó) az érdeklődőknek díjtalanul rendelkezésükre áll.

Székesfehérvár 1915. évi aug. 7.

Dr. Kail Antal

kir. törvényszéki elnök.

Székesfehérvár sz. kir. város polgármesterétől. 10338/1915.

Hatósági felhívás.

A m. kir. minisztérium 2972/1915. M. E. számú rendeletében elrendelt mindazon tűzifakészletek kötelező bejelentését, amelyek termelőik, kereskedők birtokában, kezelésében, őrzetében akár saját, akár idegen helyiségekben közlekedési állomásokon, hatósági raktárakban, erdei rakodókori, vagy termelőhelyeken eladatlanul vannak, vagy eladattak, de még szállítva nem lettek.

Idő tartoznak azok a készletek is, amelyek még feldolgozás, összegyűjtés alatt vannak, ha 1916. márc. végéig eladásra kerülhetnek.

Hogy a tűzifa rakáson van-e, vagy sem, nem jön tekintetbe. Bejelentés alá esnek azon készletek is, amelyeket beföldi egyének vagy cégek (Austriából) külföldről megvettek de még az eladónál vannak s általában amelyeket a Magyar szentkorona országainak területén 1915. évi augusztus 15-16-17 1915. október 31-ig forgalombahozatala céljából, termelni, vagy behozni fognak.

A bejelentésnek augusztus 15-iki állapot szerint kell történnie, kivéve azokat, amelyek augusztus 15. után fognak előállítani, vagy behozatni, mert ezek előállításuk, illetve behozataluk után jelentendők be.

A bejelentésnek módzatairól a városi főjegyző ad közelebbi felvilágosítást.

Bejelentő lapok ugyanott díjtalanul kaphatók.

A kitűzött bejelentő lapok 1915. aug. 25-iki beküldendők a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz Budapest II. ker. Heltai Ferenc utca 5-7. sz.

A bejelentés elmulasztása súlyos kihágási büntetés alá esik.

Felhívom a tűzifa kereskedőket, ügynököket, hogy a bejelentést pontosan teljesítsék s a bejelentett

tűzifa készletekről pontos raktárkönyvet vezessen oly módon, hogy abból a készletmennyiségnek változása és az, hogy hova fordított, bármikor megállapítható legyen.

Elidegenítés esetében a raktárkönyvben a megszerző felnevét és lakóhelyét s ha az áru elszállított, a szállítási helyét és idejét fel kell jegyezni.

Székesfehérvárott, 1915. évi aug. hó 14-én.

Dr. Saára Gyula
polgármester.

Telefon 233. — Telefon 233.

Hétfőn és kedden:

augusztus hó 16 és 17 én

SZERELEM A PUSZTÁBAN.

Gyönyörű társadalmi dráma 3 részben. Ezen a filmen egy óriási saskeselyű egy gyermeket ragad el és visz fel a levegőbe. Az amerikai filmpar legcsodásabb akciófilmek közé tartozik. Fényes pöttyűsorrrel közte legújabb harctéri felvetelekkel.

APRÓHIRDETÉSEK.

Bárminemű eladásnál és vételnél a legelőszerebb és legelőcsőbb az apróhirdetéseken hirdetni. Egyszeri apróhirdetés két sorig 40 fillér, vastagabb betűkkel 80 fillér. Minden további sor 10 fillér. Apróhirdetések mindenkor előre fizetendők és a megjelent apróhirdetések után igazoló lapokat senkinek sem küldünk. Hirdetési helyek bérleténél nagyobb arányú kedvezmények vannak. Hírszöveg közötti rendezett betűkkel a hirdetés soronként 40 fillér, vastagabb betűkkel 60 fillér. Olyan hirdetések, amelyek a közérkölcset sértik, vagy bármilyen okból a sajtótörvényvel ellenkeznek, nem közlünk. Ezen kikötés a nyilvántartásokról és nyilatkozatokra is vonatkozik.

Hirdetmény. Augusztus 20-án délután 4 órakor lesz Órhalom hegyen a rendes évi közgyűlési beszámoló, melyre az érdektel felek tisztelettel meghívattak. Szabony Ferenc hegymester.

Egy udvari kétszobás lakás melkelyiségekkel együtt november elsejére kiadó. Jókai-utca 20.

Kiszolgáló kisasszonyok felvetnek. Ajánlatok írásban Knazovitzky divatruházába.

Egy rét sarju és egy rét szena eladó. Tudakozódni lehet Tolnai-utca 30 szám alatt.

Alig használt nyitott SARGAHINTÓ készpénzért olcsón eladó Sárszentmihályon, köröves özevényénél.

Egy jó házból való fiú tanulónak felvételt Gebauer Testvérek bodegájában. Kossuth-utca.

Gyermekkosci, esinos, biciklikerekű eladó, Széchenyi-ut. 2.